

EUZKO GUDA-ONETAN

Arerioen indararak ezereztuta laga ditugure gudarien kemenak

Otxandiano ingurutan iru aldiz asi zan jotin, gure gudarien artean tarteren bat billatuko eban ustez aufera egiteko, baina kemenez eta zindoki erantzuten dabe gureak eta arerioa lura jota geratu da. - Eriotz ugari egin yakoz. - Beste guda - onetan ez dau bizitasunik agertzen.

BARE ALDIA

Paxistak makurtu dira. Auferako egunetan agertu daben bizitasunik ez eban atzo agertu. Joaldiak joaldi ibili ba'ziran orduan, alzo mantsotuta agertu ziran. Gure gudariak emen eutsen lepo-kadearen ondoren agertu dituz. Paxistak ez dabe auferarik egingo. Gure gudarien indar eta kemenak ba'dakie eta ez dira ausartuko aintbestean. Lau egun onetan mendian laga bea izan dituen gizonak euren zarakertik alarako ditue.

Gure gudariak kikilduta iges egingo ebela uste ba'eben; lenengo joaldian, tramankuluz, armaz eta gizon-nez ganezka egin eben lenengo joaldian tutatez atzeraka biaduko zituela-ta asi ba'ziran, onezkero damututa aurkituko dira. Mola zara aro eta zaratatsu agertu zan lenengoan. Inoiz ez ei-eban ikusi bere gudariak gure mendietan bezin zartu ta zindoki jokaltzen. Eta afotasunen inoiz be egin ez diran eta egingo ez diran luf-isube-lzak-eta iragari zitun erbestera. Afokeri makala, argala. Luzaroan ez dauko iraun.

Bere gudariak ziara nekatuta, guda-taldeak triskauta, tramankuluak ezereztuta, gogoa galduta eta auferantz egin eziaren ziurtasunaz geratu da. Joaldi bat edo bi egin zitun atzo, joaldi utsak, indar bakiak, mekalak. Gure gudariak ezeben lan andirik zan curak atzeratuten. Eta beste askotan gure gudarien joaldiei eusleko estu ibili ziranak eura izan ziran. Garaitzarik lortu aurretik erbestean garaitzaz loratu zan general aro eta erkiha Euzkadi'n makurtuko da, eus kotat gudariak ofetaxa biartuko dabelako.

OTXANDIANO

Ekaitzaren ondoren bare aldia izaten da. Ala atzo emengo guda-onetan. Goizean goiz, oraindik iluna zala, joaldi bat egiten asi ziran paxistak. Ezeben agertu beste egunetan aha indarik, ez tramankuluen ugaritasunik. Agertu ezin nunnail, gure gudariak emon eutsen astinaldiaren ondoren. Santa Cruz mendia dabe orain begikoen. Mendi onetaxa begira egiten ditue euren joaldi guztiak. Lenengo joaldia etzan lueza izan. Gure gudariak ondo gordeta, indafez oniduta ezeben urke askorik izan joaldi ori atzeratu eta ixildu eragiten.

Aerioak, auferako egunetan legez eta joaldiak egiten asten dan guztietan atzera, gizon ugari laga bea izan zitun mendian, gure gudarien suak jota.

Bostak inguruan bafiro asi zan piztaldia agertzen.

Oraingoan lenengoan bafiro sutsuago jotin asi zala irudian. Lenengo lepo-kadea ayertu (bengan) garez nunnail. Tramankulu eta gizon geyago erabili zitun gaiera.

Kaioiak ots bizian, izkilazkafak sus dariola, pusilak etengabe otsean, ekinaldi bizi eta gogofean asi ete zan itxurea agertu eban.

Neketik indafa atara-ta, artutako lepo-kadei ezin makurtuta loiak legetxe jagi zan zalapartada bizian gure gurariak kikilduta atzeratu zitun ustez.

Baia oneik, adorerik ga-lu barik, nasal-nasal, lan eta nekerik ezeben izan, lenengoan lez atzera jaurtiten.

Tiro bakotzak soin-sohean jotin eban arerioa eta ziara aulduta, ezereztuta, idargeluta, triskauta eta lura jota atzeratu bea-ean aurkitu zan au.

Afatsaldean be irugafenez jo nai izan eban alde onetan. Arerioa ikusten danetik ez dago beingoan zearo makurtuta geratzeko.

Baia irugafenez be lura jo bea-ean aurkitu ziran paxista ankerak. Gure gudarien aurka ezingo dabe.

BILBAO'KO Euzko Gastedija

"Amaya"

Antzeznotin ga'antzitsuenetako bat gaxotu egin dala ta, gaur, igandez, ez da antzerkizun izan.

Saferak afuta dituztenak. Bilbo'ko Euzko Gastedija'n jaso dezateke saferaren ordaina.

Ona emen, arañegun Gorbea mendia artu ebenetako gudari kementsubak. Of darakusena, bertako gurutzarpihean paxistak jafi eben ikuin-bakaldara da. Orain, are lekuban euzko-ikurin aragarija agiri da, lau-azetara zibuka ikusgaririk dagozabarik. (Gora gure gudari bulatsubak!)

la ezer egin ikusiko eban atzo paxistak. Otxandiano'ko joaldia, ixuri eragin dautse.

LEKEITIO'N

Goizian goiztik asi ziran gure artilleriak eta morteruak arerioen esien gain jaurtiten.

Goimendian arerioak daukozan lufak surik artu eban atzo. Lenengotan ezker aldeak bakarik suagutzen zala ikusita, paxistak ezkuma aldera jusan ziran euren buruak gordeten.

Gure begiraleak laster igari eban arerioen malsurkeri eta azkenengo iru morteruak eskuma alde ofetara jaurti ziran.

Onetako bat arerioen erdi-erdian jausi zan eta baja ugari egin entsezanik ezin ukatu, gure begiraleak ikusi al izan ebelako.

Afatsaldean bafiro ekin eutsen gure morteruak lanean. Ziurtasunez osoz jaurtiten ziran oneik. Ekinala bizian jardun zan. Irabaila gahean euken tramankulu bat ariñeketa bizian jardun zan. Irabaila gahean euken tramankulu bat ariñeketa bizian kendu eta atzeratu bial izan eban, gure sua araxe eltzen zalako.

Pusil tirorik ez da entzun alde onetan bigun eta makal izan ezik.

ELORIO'N

Kanpantzar aldean ezan egon arpagaririk Afasate'ko bidea zintzen dagozanak be ezeben lanik izan. Arerioak bizitasunik agertu ezebalako alde onetan.

ELGETA'N

Makal eta biala biala zan alde onetan. Paxistak, ixurea dago netik, ez dagoz alde onetatik joteko. Eura egiten dituen ekinaldiak gure indafak neurtzearen dirala bakarik esan lei.

Guda oin onetatik paxisten egazkiñak igaro ziran bafiro ezeben berurik jaurti.

EIBAR'EN

Arerioa gogof jo zan alde onetatik. Miña eta morteruak etengabe jaurti yakozan. Arerioak ezaban erantzun nai izan.

Gure suak euren artean bildur eta ikarra ugari sortu eban ofaitik.

Gure ikusarriak ba'dakie, bein bafiro safiagotan ariñeketa bizian iges egiten ikusi zituelako.

Gure aldetiko joaldia izan ezin, ez da aipagaririk egon alde onetan.

BURGOS'KO GUDA-ONETAN

Alde oneik baketsu agertuten dira oraindik.

Gure gudariak gertu dagoz, arerioen ibileriei begira. Alde onetan oraindik ez da agertu banaka eta makal izan ezik.

Berak egiten ditun joaldiak indarik eta gogortasunik ez dabe. Gure aldetiko kemenez eta zindoki erantzuten asi ordukoze arerioak ixildutea

gura izaten dau, gure gudarien aurka ezin dabelako.

Suagaketa makal eta bigunak ezik aipagaririk ez da agertu egun onetan gure gudariak zaintzen dituen luf onetan.

Ufutzizkiñak

Zuzentza ta Gogolantze Zaingoa

Zuzentza Zaingo'ko sail guztietako:

17.934
17.935
17.936
17.937

Burukidea'rena 19.545
Idazkaritza berezia 19.545

GOGO-LANTZE

Idazkaritza nagusia 14.895

Irakaskintza, lgo. maha 14.847

Irakaskintza ordezkaritza 16.202

Ederti Zuzendaritza 14.891

Leg-adirazle (Urutza l.) 16.295

Landolak 16.292

Bejon dazubela mutlak! Zubek zarie Euzkadi'ren seme zintzuak. Nortzuk diran? Paxistak lepo-bete emon ondoren. Gorbea-mendia jauritu ziran guda loroko guda burubak.

Guda-garaikoak Negara ta Itxaropena

Guda - garaian ikusten da ondoen nor dan biotz - zabal eta nor gipizti. Norbere eiburu jadisteko, dana su ta gar kiskaldun nai dabenak; urteak eta emakumeak erailten dabenak; etxeak eta ondasun guztiak zaro birintzen dabezanak, ez dira gizon, basapizti amofatu bafiro. Arabaiko basarteetan odol-egari dabilizkan katamotzak bafiro ankeragoak eta izugariagoak dira.

Au guzti au olan izanik, nork ukatu jekigu, gure bizitza aldeztubearka, ha-egipzi amofatu ofelik izkiluz ezereztuteko eskubidea?

Atija jafi izan dogu orainarte birintze guztien buru ta txapeidun. Aren zaldiazen atzazalpean ez ei-zan gelago bedarik urtetan. Auferantzean, ofatio, be-jekigu nortzuk dira Atija bera bafiro be birintzeago ta izugarikeri guztien agizatzaile ta txapeidun.

Zelan gorotatu ez, gure ofiak bafiro giza gizaletze ofelik?

Aufeko egun batean, "fascio" taren aldetiko norbaitek iratiz inoan bloz-ma dala erien gaitzatzale. Sutegiko euk burdina legez, garbitzen daua biotzian giza-biotza. Aberi bafiro bat egin gura ei-dabe su ofegaz.

Bai, Garbitzalea da Jaungoikoak emon daukun biotzian. Ofatio, orain-go gipizti onen basatikeriak alde guztietan erelten dauk negarrik alde atsekabeak, zer garbitu lei?

Ganera, eura sortu gura daben aberi ofetan, nortzuk izango litzakez biztanle, eura gud'ra irabazteko? Ez-pajitabe iñor bizirik itxiko. Franco, Queipo, Cabanellas eta Mola iguinga-

riak izan ezik, nor geldituko litzake bizirik? Ez dogu egundo ikusi oneik bafiro atzagizon nagusiagorik!

Udabafit! Ifibarea, gaitasuna ta poza ekarsizkan urtearoi! Alan izaten zan, beintzat, lenengo urteetan. Lore'koz b'bizitatzan ziran aro onetan gure baso-alde zoragariak. Aurtan, bafiro, itun eta negarti yatoriku udabafia. Baso'leak erakusten daukuzkan loreak be, an lurrean jausita gelditu diran gure gudari suzartuen gomuta dakarskue.

Aberiaran zihopak! Aintza ta aintza euri!

Gure lagun baketsu ta maitagarit izaten ziran garai onetan enarak be, lenengo urteetan. Ez dakit, ofatio, aurtan adiskide, on oneik agertuko yakuzanik. Iz-iraduz gogotatzan dabe eura gudea ta iskanbilla.

Baia... enara baketsuen ordez, beste txori gaitzok etofi yakuz, bai erioa ta triskantza egapean dakafazala. Ori era!beaf! Ori ondatubeaf! Ori bifiñdubeaf! Inpernutik bertatik urten al dira gizaletze ofelik?

Jaungoikoak ezereztu begiz lenba-len ofelako gizaletzeak.

Baia... ekaitz guztiak izaten dabe noibait amia ta azkena. Guda gorotagarit au be amaituko da. Eta orduan, gure Euzkadi au, ludian diran efririk edereña, zoragarjena ta maitagarjena egin bea dogu. Edertoki ta atsegin-toki edef bat izan daitela gure Aberia. Nork maita ez biziki gure efi edef au?

BARENSORO.

Le'zea eta Solaun'dar Joseba

«Martiaru» guda saildiko; Biela taldeko sargentua

Aberiaran alde il zan arañegun

Ikurtunak eta Doipuru Onespena artuta

(G. B.)

"Martiaru" guda saildiko buru, izardun eta gudariak, eta bere senide atsekabeak adizkide guztiek eskatuten dautse, bere gogoaren alde Jaungoikuari otoi dagoela eta gaur goizeko amabietan Begoña'ko Batzoki'tik obitegira -gingo dan gorpu-aguntzara juan daitzala, guztiz eskartuak izango diralako.

ARRATE'KO NEZKUTZA

Paxistak, bere txadonak edozeritatu aitu el-dabe. Elbaitaren zaindari dan Ama Efukitsaren aurkitan zaldin, asto ta guda-gai gustuk el-darabitez. Euren eleiz-zaletasun zintzoaren izenian, juskina.

BILBAO'KO izparfingiak

"Euzkadi"

"Ikastola ta Aberija", Arakil'dar Ludi'k idazten dau bere idazlanaren lehenburutaz.

Zorjion-egari aundija be sundija jafi kan ebala dino. Urte'k, gizon-egari, gizonaren nagositasuna erakusteko. Eta gizonaren zorjioa, zorjion-egari orri aeta huestian osotuen el-da. Aberi-matetasuna, gurasuen etxerentzat nabatuten dan matetasuna el-da. Bafiz, bijotzak nabatu al leiken matetasunik-matetasunena be bera dala-ta. Aberi-matetasun orri ikastolaetan irakatsi blaf itzaketen matetasuna el-da ain zuzen be.

Alan be, bafa, ikastolak, orain arte beintzat, egin blaf ori ez el-dabe bete kan.

Euzkotarik ixan be ez el-dogu ixan geure euzko-ikastolak. Eta orixe ixan el-da euzkotarik geure euzko-afektatzaio zortze'adaz ez jakifeko ixan dogun zortze'adaz be.

Euzkadi'ixan doguzan ikastolak euzkotarik kanterako bafiz ez el-dira ixan. Eta alan be, benetako euzkotarik abetzaletasuna berton, Euzkadi bafuban geratu ixan el-da.

Atzetikaren etxekaz-eta jabetuteko egaririk ez el-dau ixan be ixaten euzkotarik. Mendi galufan etxetxu bat, etxetik ur iturrituba; txakur txikitxu bat atian eta ate-buruban gurutzat bat xanezker, euz' itafen zorjioa be jofuta el-legoka.

Benetako abetzaletasuna ta aberi matetasuna auxe da ixan be: norberentzabaz zorjioetan bizi ixatia.

"Tierra Vasca"

Ontxe da aldija!—dino—, ontxe da bakotxa nor dan agertuteko arua. Alzera edo sufera; ekefiera edo eskumara egiteko orduba elda el-da. Ateritjak bere indar gustujak eta izkilubak be, Euzkadi'ren aurkako ol-dafleta onetan agertu ixan el dauz. Eta alan be, efi-aldetjak atzeruntz eragiteko beste indaf ez el-dau ixan. Efi-aldetjak adoretu eutsi el-dautse. Eta toki batzuben atzeruntz eragin be bai.

Paxiotaren oraingo oldarketa gogorari eusteko gai baten be-jara, ixan, gurenda be geuria ixango el-da.

Aufera! euzko-gudarijak, aufera! paxiotaren aurka jagi ixan diran gustujak.

Paxiotaren azkeneng, il edo bixiko gudakea, orain Bizkai'ko guda-onetan egiten dihardubaz ixatia ba-jitekena el-da, ba.

"Lan-Deya"

Euzkadi'ko ogasun-aunijatzaz dafai, eta langileak irabazten daben logera ta bixitako blaf dauzan bixigayen sa-neutia azalduten dan.

Lemonitz

ABERI-EGUNA.—Alaitasun aundi-jagaz ospatu dogu aurtien bere, aberiko jai nagusia. Saspietan jaupea ta jaun-tartzea; bitartean onetan abesti gozo ta atseginak abestu ebezan Abertza. Ba-tzar'eko Emakumak, Etxebarrieta'tar Josue'k organuz lagundurik. Mesa azkenjan jaupearijak "Aita-Gure" bat ezezatu eben, Aberi aldez jauzi diran gudarien gogo alde. Amarterdian, jaupea nagusija.

Ondoren, "Bedafeg"ko basetxetik urritan zan sofia tanbolin otsak efi gurtia kalera aterazuten. Beingo ba-tean, poxpolijak euren ikurfin ta gurti eta gasta gurtiak atzean zituztela "Bedafeg" bihurtu ziran, bertan Le-kue'tar Eleuteri, abetizale zintzoen omenez, poxpolijak abesti ta jantza alaiak egin zituzten.

Afatsaldian antzekizun edefa izan genduben, antzokijs, plei, plei zegoan eta Emakume Aberizale Batza'ko ar-tzealarijak ederto jai zituen "Negare" Igaro zan Atsua", elitaldi batean eta "Iturjian" elitaldi bati txalo ugari en-tzun zituzten eta beirio ikusteko go-gua erakutsi eben.

Antzerki ostien, aureskulari txapel-keia izan genduben, mutikoak lenago-ko nai izan aien edizio egin eben, ta txalo asko entzun zuten. Eta onegaz amaizu zan geure V'ien. Aberi-Eguna.

"EGUNA" ALDEZ.—Lemonitz'tarak, euzkeltzalek, bete egizubelen bafio len-ing'—ofija EGUNA izparfingiar lagun-tzeko. Irakurri eta zabaldu EGUNA.

GASTELUPE.

Markina

EUZKEL-IXENA.—Garcia'tar Pilipa ta Iriondo'tar Deunore senaf-emaztiak semetxu bat ixan dabe ta jabier Pan-tzeas euzkel-ixen begiak jafi dau-tzez ugutzean. Zortziokan.

TXADONKIXUNA.—Joseba Deuna-ren ta Ama Nekutubaren bederatz-akunak ospetasmuez egin dira Joseba Deunaren txadonan eta etxadonan. Aste-Gure'eko txadonkixunak be bar-din, batez be Barileu-Guren gabekua; ba suagaz bilduz gabaz egin blaf ixaten dira txadonkixunak.

Eguben - Gure'eko Gurutze-Bidia "Otxandiano" gudalaroko gudarijak eta batzokiak, abetpatako erijon gelditzen yakuza gizon banakako abestu eben. Barileu-Guren gabeko txadonkixuna edef-edeja. Bildeuna egin zan txadon-biran bafutik. Kisto'ren Gorpularen irudija "Otxandiano",ko lau gudarik erabili eben bere inguruban beste bost gudari izkilubak lufira begira ebeza-la zaindari jez lagun ebeza. Beste gu-dari talde batek edertotu abestu ebe-zan egunari ta txadonkixunari yago-kozan abetizak. Amakikatzuren begi-jetan malikuak ikusi gebazan txadon-etik urtereran!

ABERI-EGUNA.—Guda-onian ber-bertan gagozan lez zarata andi barik, bafa al ixan gebana gogotsu egin ge-ban.

Goxeko jaupeetan jaunatze ugari-jak Gero amafetan jaupea nagusija etxadonan ospetasmuez aundijenaz. Gu-re batzokiko abeslari banakak eta "Otxandiano",ko mutli azkarok i-bai ederto abestu ebela Perosi'rena!

Jaupe-ostian, pelota jokuk Euzko "Etxa'ko pelota-tokijan, Markina'ko Maguregi'tar Joseba ta Onandia'tar Pilipa'k "Otxandiano" gudalaroko Abe-uniza'tar Jon eta Badiola'tar Augustin-ari, markinafok ezez irabazi eben.

Gero ondoren Maguregi'tar Joseba Abautza'tar Jon eta Arieta'tar Kepsa-ren aurka. Joku au be gure Maguregi'k irabazi eben. Eskura'di politik egin eb-zan jokaldi bijotan eta txaluk-txa-lo poz-pozik jo geuntzean.

ABERI-EGUNA.—Guda-onian ber-bertan gagozan lez zarata andi barik, bafa al ixan gebana gogotsu egin ge-ban.

Goxeko jaupeetan jaunatze ugari-jak Gero amafetan jaupea nagusija etxadonan ospetasmuez aundijenaz. Gu-re batzokiko abeslari banakak eta "Otxandiano",ko mutli azkarok i-bai ederto abestu ebela Perosi'rena!

Jaupe-ostian, pelota jokuk Euzko "Etxa'ko pelota-tokijan, Markina'ko Maguregi'tar Joseba ta Onandia'tar Pilipa'k "Otxandiano" gudalaroko Abe-uniza'tar Jon eta Badiola'tar Augustin-ari, markinafok ezez irabazi eben.

Gero ondoren Maguregi'tar Joseba Abautza'tar Jon eta Arieta'tar Kepsa-ren aurka. Joku au be gure Maguregi'k irabazi eben. Eskura'di politik egin eb-zan jokaldi bijotan eta txaluk-txa-lo poz-pozik jo geuntzean.

ABERI-EGUNA.—Guda-onian ber-bertan gagozan lez zarata andi barik, bafa al ixan gebana gogotsu egin ge-ban.

Goxeko jaupeetan jaunatze ugari-jak Gero amafetan jaupea nagusija etxadonan ospetasmuez aundijenaz. Gu-re batzokiko abeslari banakak eta "Otxandiano",ko mutli azkarok i-bai ederto abestu ebela Perosi'rena!

Jaupe-ostian, pelota jokuk Euzko "Etxa'ko pelota-tokijan, Markina'ko Maguregi'tar Joseba ta Onandia'tar Pilipa'k "Otxandiano" gudalaroko Abe-uniza'tar Jon eta Badiola'tar Augustin-ari, markinafok ezez irabazi eben.

Gero ondoren Maguregi'tar Joseba Abautza'tar Jon eta Arieta'tar Kepsa-ren aurka. Joku au be gure Maguregi'k irabazi eben. Eskura'di politik egin eb-zan jokaldi bijotan eta txaluk-txa-lo poz-pozik jo geuntzean.

ABERI-EGUNA.—Guda-onian ber-bertan gagozan lez zarata andi barik, bafa al ixan gebana gogotsu egin ge-ban.

Goxeko jaupeetan jaunatze ugari-jak Gero amafetan jaupea nagusija etxadonan ospetasmuez aundijenaz. Gu-re batzokiko abeslari banakak eta "Otxandiano",ko mutli azkarok i-bai ederto abestu ebela Perosi'rena!

Jaupe-ostian, pelota jokuk Euzko "Etxa'ko pelota-tokijan, Markina'ko Maguregi'tar Joseba ta Onandia'tar Pilipa'k "Otxandiano" gudalaroko Abe-uniza'tar Jon eta Badiola'tar Augustin-ari, markinafok ezez irabazi eben.

Gero ondoren Maguregi'tar Joseba Abautza'tar Jon eta Arieta'tar Kepsa-ren aurka. Joku au be gure Maguregi'k irabazi eben. Eskura'di politik egin eb-zan jokaldi bijotan eta txaluk-txa-lo poz-pozik jo geuntzean.

Egun ofetan suagaz bilduz aspai-dijan gordeta euki dogun ikurfin za-bal geure batzokijan ikusita pozik agur-tu geban.

Ora azalduta markinafok aurtien ixan dogun Aberi-Eguna. Iratzkua ala-yagua ta zarataxulagua ixan geban. Ufengokua... Jauna'k gura dauna ixan dafela.

ITAUN BAT.—Igandetan, beti eza-da be, ezin leiz Euzko-Etxa'ko pelota-tokijan pelota-joko batzuk jokatu? Ia, Txirget, of zara oraintxe.

GUDA-OTS ITUNAK.—Saseta'ren il-izparak zaftakta aundija egin eben omen be. Izparak eldu zan eza berian jaupea ixil bat esan zan bere ta beste lidako gudarijen gogo-aldez. Gero ur-engo igandian ospetasmuez geyagogaz bafiro beste jaupe bat.

Emengo guda-on baten lentxuagaz baten lida lotu zan "Arantzeta" base-tzeko Ibaigabai'dar Mikel gure aber-ikida.

Elba'ko Mitxejena'tar Jon'en erijo-tzeak be tamalez itxi galiz, ba mutli zintzua zala geure antzeki-artu-emo-netan ezagutu geban.

Eta o'antxe lantziar-antziar adiz-kide baten izpar-baltza artzen dogu. [Al, guda, guda! Goyan begoz gure adizkidiok eta enparabok.

IZPAR-BALTZAK.—Jauna'k Bera-ganatu daukuz "Ibata" basetxeko nes-katilla, "Ibaitza",ko andrea ta On-dafio'n suaga batek il ebala. "Aran-tzabal",go neskatilla. Goyan begoz.

"ARETXINAGA",RI.—Eztakit nor zaran, bururatu be etxat egiten, bafa esan lei emen ingurukua zarala, Agur, ba, ta jafai.

"Askotxu",ren ipua ume-aruan safi be esfi entzun eta esan be oi-gendu-ban, bafa enekijan emetik ain urian jazo zanik.

ETE.

Bermeo

VI'GAREN ABERI.—EGUNA ETA "SAN ANDRES" SAILDIAREN IKU-RIN ONESPENA.—Befizkunde igan-dea; Kistaf-zifiste egun andia. Bai, guretat, beintzat, Euzkadi blotz-mai-te dogua dihogunontzat.

Aberi-Eguna: anal-eguna. Urtero'ko abetizale batzaf grotok eguna. Euzko-senide bafiyak esagutu eta laztandu-teko egun alai samura: jayotetiyagaz geyen gomutau eta oroluten garaz egun zoragarija.

Aurtengo epala'ren 27 eta 28'garen egunak orri ixan dira: inoz ez aztuteko ordu-egunak.

Bermeotarik, egun atan ezagutu do-guz anal ta areba bafirik asko: Gus-tiyak Euzkadi malitjak.

Egun ona, alnya, ezitsua, Aberi-Eguna. Amaj-bakua ixan bedi egun zerutur au.

Aberi-Egun ta kistaf jai-eguna go-ra'ida eta aintzaturteko afantzale ur-txu onetan jolas berezi batzuk eraldu ebezan eneko gazteak. Ganera, egun onetan, Euzko-Langile'tako "San And-res" gudari-salidiko ikurfin onespena zan. Eta onetara, egun gomutagariyau tru bidaf ospatua zan. Langile alde-tik: Aberi aldetik eta kistaf xhiste aldetik.

Egun atan, gure Bermeo'n, aberi oso bat egoan batunda. Lana, uskuriza eta Ama-Aberija. Pozik egoteko ixan da onen beste ontasun ixan daben efi ta eritafak.

Ja'—gitaraba geyena betetu zan. Ta, maja Berpizkunde goxeko euri ta si-xea, Au dala ziyo, moztu ta lundu zan egun aretako jai-jolasaren gafantzia-ya ta gusti ere, ospatu diran gauzak onexek ziran.

Larunbat iluntzian: txistu eresiz bi-ribilketak txalde ziaf Aberi-Egun ar-diaren aufeguna adierazorik uriyari. Gabeko zazpi ta endiyetan "Salbe-Efe-

gita" Eupeme Deunaren zin-txadon edestisuan. Zortzi eta erdiyetan: Be-tzokijs deritxon areto ederian Uztai-tar jukene andereho argiyak itza'di mamintsa; galizat, "Gure Ele eta Aberi-Eguna" jena dun olerki polit ba-ere Lijaso txikiyik ogutzi eben sa-murkiro, "Itxarkundia" salidiko abes-taldjak, "Jalki, Jalki", "Gona Goriya", "Nere Etxea" eta "Boga Boga" abestu ebezan. Eta "San Andres" ta "Itxar-kundia"ko txistulariyak jolas eresiyari sua atara eutsien xaba-lantza ta bi-ribilketakaz gastediya poztuaz.

Udal-Etxeko yojak amabi amabiyak jo ebanagaz batara "San Andres",ko trompetak erestu eben "Jagi Jagi", "Euzko-Abendaren Ereserkiya", "Itxar-kundia" eta "Agur jaunak". Eta bate-ra bi kurutzadun Euzkadi'ko ikurfin aietu Ordu samur ta bje'akofa b-rau: Aberi ta Berpizkunde-egunari as-lera emotu una.

Igandez: seiretan goxerestiya txistu bidez "San Andres"-koak erestuta. Zazpietan; jaupe ta Gure Jauna ar-tzea pantzeshakaten lekaidetxian. Be-deratziyetan: txalde ziaf "San Andres" ko eresbatza, eres-ade oneri askun-dia emonik.

Bederatzi eta erdiyetan: Eupeme Deunaren txadonian jaupe abestua eta "San Andres" gudari - salaren ikurfin onespena. Irudi Deuna jaupearijak go-ra jasokeran "San Andres",ko eresba-tzak erestu eben Euzko-Abendaren E-reserkiya. Au une gozua euzko-blotz-arentzat.

Amaf ta erdiyetan: bixifinguliyen geyidunje ta xpenpetzia, "Itxarkundia" ko gudari azkafak ederto betetu da-bez emeko gora berak. "Arana Gohri" gudari-salako Llanos mofetisa erdu zan lenen bertora.

Amajketan: Ariza pelota-tokiyen az-kolariyen buruksa Keixeta ta Golko-etxearen artian. Golko-etxe'k urten eben garale. Bji bertso batzukaz ikus-lik poztu ere beronek.

Amabiyetik ordu batetara: Eftal-la'ren egurastokiyen euzko-erestald-ialantse erestu ebazan "San Andres" ko eresbatzak efiko seme dan Ufen-goetxea'tar Timota zuzendari dala. Bai-entzulen biotzak poztu ere.

Euzko - Langile agintari, gudaburu eta enparabak "San Andres" en guda-ri-etxearen oturantz ixan eben. Langintzaz eta abetizaz itz gafantzisur-rik ere egin eben.

Afatsaleko lauretan: Pelota-jokaldi politik "San Andres"-ko gudari artien. Sasieta eta Perez, Artetxegaria eta Lalinaga'ren aurka; eukok 18'an, ge-ratu ziran 22'ra. Eta Afleta anayak 16 egin zituen Egi eta Zarandona 12'ra eldu orduko. Une onetan Alkain, Uri-arte, Etxegaria eta Golkoetxea'k ber-tso esanez buruksa gogora ixan eben: Batez ere Eftal'leko Golkoetxea eta Bermeo'ko Urjafte'k.

"San Andres" eta "Itxarkundia",ko gudari artian soka-tira apistia. In-darketa onetan "San Andres" koak ur-ten eben garale.

"Arta-Buru" joio lukitsuan "Itxar-kundia"ko Etxegaria saltariyak iraba-zi eben lenengo sariya. Bai bafirik ere eragin ikuslari.

Seiretatik aufera eresbatz ta txistu sohuz erizko-eromeriya Eftal'aren Zu-mardi ederian.

Onexek dira irakurle, VI'garen Aberi-Egun eta "San Andres" saildiaren ikurfin onespene egunian itxas-eritxu onetan ospatu ziran jai-aberkiak.

Geyago eskatu ete? Ez. Ba orauan agur gustiyori.

URKIDI.
(Bermeo'ko gudagrostetik.)

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

Muxika

UMIEN LENENGO JAUNARTZIA.
Berpizkunde bigafen egunian, Arlatza ingurubako umiak auzune onetako txadonak egin eben euren lenengo jaunartzia. Jaunartze an bide dala, gure jaupeari azkafa baxan zolijak ger-tau ta eleizkixun edera egin zan. Go-xeko zortzi ta erditan Perosi'ren jau-pe abestua ixan zan. Arlatza'ko nes-katilla abestuta; jaupe erdijan anai-katilla abestuta; jaupe euren bijotze-ratu eben Josu Umiu, eta onen ondori-umien guraso eta abaf alnabatek jau-na arfu eben. Jaunartze bitartian, "Je-sus, zu berik bizi ezin nuz ni..." eta "Ostian bizi-zara..." ederto abestu zan eta jaupe ostian, Zamaloa'tar Kipiren jaupeari azkafak itzalditxua egin eutsen jaunartze egin eben umial. Ama-lu gime onen artian Zamaloa'tar Ki-piren jaupearijen loba dan Bilbao el Zamaloa'tar Miren Begoñe'k be jau-nartzia egin eben.

Urteak edeki bedi
Golko iturija.
Eta zomuez bete
Begoña ta sendia.

ABERI EGUNA.—Berpizkunde egu-nian, Aberi opziko jaupe egin zan Ar-latza'ko txadonian jaupe bitartian Euzko-Abendaren ereserkiya jo eban txadonak egin eben. Euzko-Abendaren ereserkiya jo eban txadonak egin eben. Euzko-Abendaren ereserkiya jo eban txadonak egin eben.

TXINDOR KUMIA.

Izpar mardu'ak

POLONIAR PAXISTAK
Varsovia.—Ikasien batza batzuz sakabanatuak izan dira politiko itxura eukelako inglatefako burda langileak opofean dabilz. Opof onek ikara andia sortu dau, itxagintzako lanean dabilzanak geratzen izan leikelako.

OPOR ANDIA?
Washington.—Mina batzuetan opo-fak iragarri dira.

Bildur andia dago opof onei latefi-Batutako opof nagusi baten biurti ete leikezan.

ROOSEVELT'EN ASMUAK
Roma.—"New York Times"en us-tiez, asteartean, Latefi Batzuen gefan sartu ziran eguna gogoratze, Roo-sevelt'ek itzaldi bai egingo dau eta desarmetaz jarduteko Copenhagen-ra dei egiteko uslea daben batzafa-tzaz zerbait esango dau.

Batzaf au datofen irala'n izango da.

Ufutzikiñak

Zuzentza ta Gogo-Lantze Zaingoa

Zuzentza Zaingo'ko sail gurtietarako:

17.936
17.936
17.936
17.936
17.936
17.936

URKIDI.
(Bermeo'ko gudagrostetik.)

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

AROTZ BAT TXARA DA EUZ-KADI'RENTZAT, BANA AS-KOZAZ TXARAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTARA.

ATZERRIKO IZPAKRAK

Ingelesak gudarozteak ipiñi nai ditue kolonietan

Alemanak katolikoen aurka.-Olandar'ak estutzen asi dira eta euren ontziak zaintzeko guda-ontzi bat bialdu dabe Gibraltar'era.-Miña batek ler egin.-Detroit'en langilleen opor egiten asi dira bañero.-Espana'ko gobernuak Italia'ren aurka egin dituzan salakontzetaz datoñen astean jardungo ete?-Izpar geyago.

OLANDA'AK ESTUTZEN ASI DIRA
Londres.—Jakin danetik "Java" olandar'ak gifa onzia Gibraltar'era jua da paxistak olandar' ontzien aurka egiten dituzan ankerkeriak ez lagaleko asmatan.

BAKE SARIA GANDHI'RI?
Londres.—Dinonetik aurten goi-bake saria Gandhi'ri emongo da.

INGELESAN GUDAROTZEA
Londres.—"Morning Post" erri lagunduz I. S. Jarvis komandanteak usle dau koloni-gudarozte bat ipiñi bial litzakela kolonietan.

Beste efiak euren koloniak gudarozteak batu eta osotzeko erabilten dituela ikusita Ingleter'a ezin daik-egon beste aibesterik egin barik. Ingleter'a, geituten dau, ezin lei litarik egon Kenya, Uganda eta Sudan'en mugetan dagozan afrikuskak ikusi barik.

LLOYD GEORGE BALKANETARA
Londres.—Politiko batzokietan dinonetik Lloyd George balkan-erietara juateko da laster.

Azkenengo urtean ibitaldi bardiha egin eban eta orduan Turkia'raho eldu zen.

AITA SANTUAREN IDAZKIA
ALEMANIA'N

Berlin.—Izparingiak orañarte ez dabe ezer esan Aita Santuaren idazkia dala-ta.

Alemaniar katolikoak ez dagoz bafila lo egoteko eta argitalduko dabela diñoe.

Orañarte ez dabe lortu euren gururirik beteterik.

EZ SARTZEKO BATZORDEAREN
BATZARA

Londres.—Ez sartzeko batzordeak balzaf bal'ri bat egin dau. Batzaf ofetan jakintsuak nun ipiñiko ete diran eta ofetarako aukeratu leikezan tokietaz jardun zan. Londres'en uste dabenetik kontrol zeatza egiten aste onetan asiko dira.

ITALIA'REN AURKA

Londres.—"Daily Telegraph" izparingiak diñoez Espana'ko gobernuak Italia'ren aurka agertu dituzan salakuntzetaz datoñen astean jardun dira ez sartzeko komitean.

ONTZI BAT SARTU

Paris.—"Escots" ontzia Cherburgo'n sartu da. Panama'ko ikufiña eron dau bere ibileran. Cherburgo'n besteun tonelada ikatz artu ditu. Ontzia berez dafana da.

MIÑA BATEK LER EGIN

Bucarest.—Miña batek ler egin dau eta iru langile il dira eta beste bost zauritu.

IZPARINGI GEYAGORIK EZ

Roma.—Zabalkundeko agintariak agertu dabenetik izparingi geyagorik ezin aritidu izango dira. Papearen garetitasuna ipinten dabe aitzakizta.

KARTZELARA

Dublin.—Lengo egunetan egon ziran zaratan ertzaiñ arpegi emon eutselako gaste batzuk kartzelara eruan ditue Irlanda'ko efi onetan.

OPORA BAÑERO

Detroit.—Efi onetako langillien opofak bañero asi dira, ugazabak ez dabelako nai artutako erabagirik izenpetzerik.

JAPON'EN BURNI-BIDETAKOAK
OPOR'EN

Tokio.—Tokio'tik Yokohama'ra ibiltan diran trenetako langileak opofean dagoz.

Euneko ogetabost geitzea eskatzen dabe euren egunerokuetan.

Uste danetik tranbia eruatziak be opof egillen bide bardiña artuko dabe.

ESPAÑA'REN ALDE

Londres.—Foreign Office'n espana'k etepublikearen aldeko zaletasuna piztu dala esan lei. Uste danetik ingeles gobernuak Rusia'ren eritxirikide da Italia ez sartzea dala-ta. Frantze'k be Rusia'ren eritxi bardiña agertzen dau.

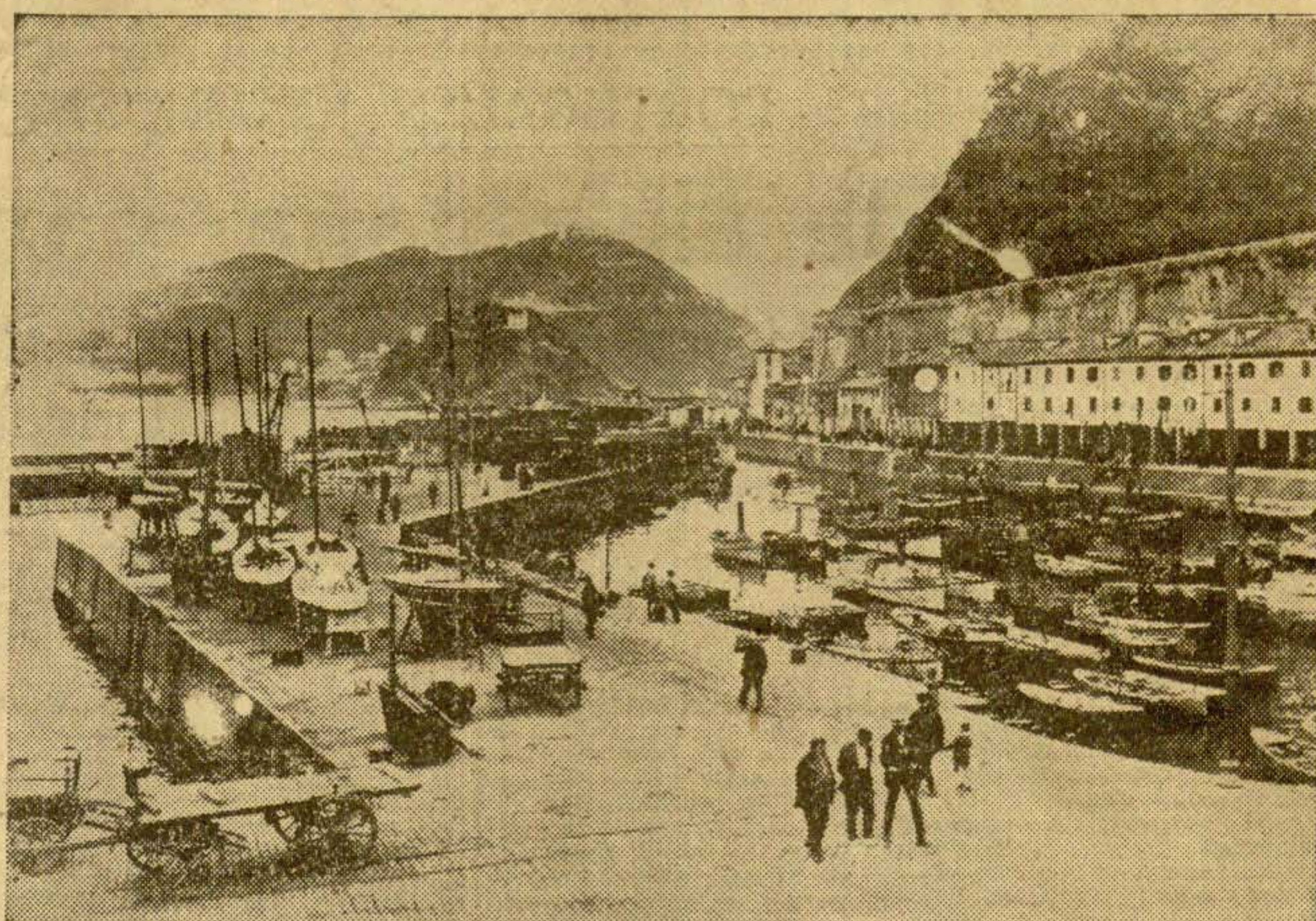
KATOLIKOEN AURKA

Hamburgo.—Hitler'en ordezkariak iztandi bat egin dau efi onetan eta Estikano eta Alemania'ko Gobernuen artean dagon matazetaz jardutean katolikoen aurka bizi agertu zan. Aita Santua gogof jo eban.

GUZURA DA

Londres.—Izparingi batzuk agertu dabenetik Belgika'ren azkatasuna zentzeko itunben bat dago Ingleter'a eta Italia'ren artean.

Izparingion eritxi eta uslea obefekua dala esan beaf dogu.

Euzkadi'ko ilxas-betefak.—Gure Donosti ospetsuaren ikuspegi polit bat. ¿Udaldirako joko-ete bertara? Bayetz, apostu egiten ikusi gendun atzo giron bat, eta zentzunduna atan be.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Biar janari banaketa bañia izango da.-Etxeak utsik dituenen deya Gizarte Laguntza zaingoa'k.-ngeles aldra bat Euzkadi'n, guda ikusten.-Euzkadi'ko Gurutza Goñia Bazkuna'ren arautegia on'zat artua.-Brñas sendatetxea andiagotu.

Izparingien jafdurak

ALEMANIA ETA BATIKANO'REN AUTUAK

"L Aube"ren idazlan edefa

Epailako 27'guko. "L'Aube" izparingiak auxe dio:

"Berlin'en, epailak 26 Mgr. Orsenigo'k. Aita Santuaren ordezkariak, Wilhelms-trasse'ra jo zuan asteazkenez, doipuruaren eskutiz edo enziklikaren aurka alemaniar jaulkitakoa gaizteiziaz. Alemaniarok diñoez, azkenengo ligandez irakufitako enziklika ori itunbenaz besteko aldera dago. Alemaniar enze ori ifiondik ere ezin duala oniritzi esan zuan Aita Santuaren ordezkariak, enziklikak Alemania bafuko arazok nastatzen dituala dion uzten.

Herr von Bergen Reich'ko enbajadaria Aita Santu'ren jostari, gairera, lafi itzi dote diplomatikuen batzafak, Aleman'a ta Batikanoa ten-tenean dandela, alegia."

Epailako 25'guko "L'Aube" k. lenengo ofian, "beste enziklika" izenpurudun Georges Bidault'en idazlana argitaratu du. Auxe dio idazlan ofek:

"Sas'-komunismoaren aurka enziklika ori ain oker jaso dutenak, beste enziklika irakurterakoan euren okera zuzenduko dutelakoan gande. Argi ta garbi dago Aita Santuaren eskutiz ofek Aleman'a'ko nazi ta sozialisten uzkuriz-gorabera, argi ta garbi, ospetsu ta bare. Arazo ortan ez dago efieta-kutsurik. ez dago politikaririk. Batikanoak, egiaarena baño beste laguntza gabe, ludi ontakoa ez dan argitasunez, auferapenai ostopo egin oi dikiñen bi eragotzenai, aurpegi eman d'ie.

Aita Santu'k alemaniar gotzaiñai zuzendutako eskutizak balitzake Irugar'en Reich'eko byurukideen asmoak bideratu ta euren okerbidea zuzentzea lortzea. Ezer ez bafu lortzen, enziklikak diñoez, gezur siñis-tedunak dute efiua ta euren lepo da erantzupena. Bañia buruk-deaganako menkeria, enda eta odolaganako abefikeria gaurtar-dik bertatik, gogof ala ere, ezezkafitua izango dira"

Lendekaritza

URUTIDAZKI BAT

Lendekaritza'ra jo gendu mean atzo, Basaldua idazkari bereziak artu ginduzan.

Izparikien egindako azalpenak dirala-ta, Agife jaunari zorian-agufa agertuten, De los Rios'taf Perdinand espafiar politikua igofitako urutidazkia artu ebela azaldu euskun.

INGELES ALDRA BAT EUZKADI'N
Oraingo guda auxer zer nolako dan ikusi ete ikasteko asmoz, ingelander lagun taldea, Batzorde antzera eldu da Euzkadi'ra.

Katolikuak, Canterbury dean, anglikano andere bi, ingeles Frente Popular'ekoak, eta londondar pilosopo ospetsu bat diru Batzordeko ofeik.

Ofetariko Batzorde atzeritar asko eldu izan dira onera guda aldian, baña gaurdño izan ditugunen artean auxer galena.

Durango ikusten izan dira, eta paxistak egin dituen ondandendiak ikusirik, ikeratuta gelditu dira.

Zer deritoxen egitada baltz eta de-unga ofei ez dabe oindiño esan nai izan. Beaf dan lekuan eta adionez ots'egingo dabela nste.

fi-zaintza

AREGI JAUNA, GEXO

Efi-zaitetako zuzendari nagusia, Afeji jauna gexo zala-ta, bere lantzan ez genduan idoro.

Orneta jaunak ez bigafen ordezkariak ez eben izparik une aretan guri azalduko.

DURANGO UTSIK LAGATEKO
Durango'ko biztanleak uri aretatik beste batzuetara joan daitezala erana-gi da. Barikuan ere, paxisten egaz-kiñak bonba jaurtita etengabe jar-dun eben-ta an bizitea afisku betzan egotea denez, erabaki orixe onena ta egokiena dala etsi dogu.

Naikoa ta lafi dira paxista deungak egin dituen eriotzak.

Uriu uztutzen asi dira beraz, eta tabiratar sendi askok adegin dabe andik; beste efieta eta Bilba'o'ra joan dira, eta eurentzat etxeak bilatuten aziak gaituz, eta orañartekoentzat aurkitu be bai egin ditugu.

Ora, Luisa jaunaren azalpenak.

a'erosketa ta Ornike'a

BIAR, JANARI ABNAKETA
Biar, astelena, izango dan banake-teaz of bat emon euzkuen Zaingo onetan.

Aufetragoko egunetan esan bezela, afoza, Lusagar, gatz, galeta eta gozokia bananduko dira. Oaf ofek zen-bat bakoitzetik eta zegan azalduen dau, eta zenbaki onexen beste alde baten irakufi dalkizu, irakufle maite oso-osorik.

EMOKUNA
"La Escocesa" salokiak eun lafleko emokuna ekafi dau onera, eta Gizarte Laguntza'ra igofia izan da.

Langintza
IZENDATZE BAÑIAK
Ufexola ta Ortiz Ginea'taf Eulogi,

Langintza Zaingo onetako ordezkari berezi izendatu dogu.

Jurado Mixto diralako lan-epaika-ritzetako arduradun bariak ere izen-tau dira.

Cgasun Zaingoa

EUZKADI'KO GURUTZA GOÑIA
Lengo batean adirazi genduan ez. Euzkadi'ko Gurutza Goñia Bazkuna eraldutako arautegia egiten ari izan dira.

Arautegi ori amaitua da, eta on-tzat artua be bai. Egun asko barik emon al izango ditugu araudi ofen zeartasun eta gorabeak bari.

BRÑAS SENDATETXEAREN ALDE
Jauritzaeren azkenengo batzafean sendatetxe ofek dituan beaf izan eta atondut premiñak aztertu zituen, eta, lan batzuk naitueko bai-dira, len-bollen asi daitezkan, diru-pila bat izen-tau dau eskenitiko. 115.000 laurleko-ren emokuna.

Ura ekafi eta lekuak andiagotu eta zabaldutea dira lanik beñinak.

SANTA AGUEDA ZOROETXIA
SUAGATU
Espinosa jaunak paxisten gaiztate-

ri neurtu ezinak alpatu euskuzan, euren artean Santa Agueda zoroetxea be, bonbaz jostea.

Egitada gaiztetsigafi ori ezin inola beaf dan izenez esan.

Gizarte-Laguntza

ETXEAK UTSIK DITUENEI

Durango'ko etenbako bonba jaurti-tzeko dirala-ta, ainbat lagun etxe barik gelditu dira. Andik aldetara onera-ta diranak, Zaingo onek gertautu izan dituelan sartu ditugu.

Asmo orixe bateko Zaingo artu dniketan etxeen jabeek ots egn nai dautsegi, ezetarik eragotzenik agertu ez dagien, ofela erabagi gogofak artu bearik izan ez dagigun.

Zuzentza ta Gogo-lan'zea

IZPARIK EZ

Atzokoan ez genduan ezetarik ba-firik jeso emen.

Leizaola jauna makal samar egoia adirazi euskuen, eta Aretxalde jaun-a Tabira urira joan zala.

Generalitat'eko J A N A R I banaketa biar

BIAR, ASTELENA, JORALAREN
5'GNZ.

Gayak: Afoz, lusagar, gatz, gozoki ta galetak.

Buruko: Afoza, kilo bat; lusagafa, 500 gramo; gatz, 250 gramo; gozokia, 250 gramo; galeta, 125 gramo.

Txartela: 21'gn. zenbakia.

Saneufiak: Afoza, 0.90 lko. kiloko; lu-sagar, 0.50; gatz, 0.20; gozokia, 1.80; galetak, 4 laurleko kiloko.

Efietarako, ila onen 3'gutik jaso begtez Udalak baimen agiriak.

Arpidetu zaitte. EUZKELDUN IRAKURLE BATZA'n bazkidetu zaitte ta bere bitartez lagundu egizoa EGUNA'ri. Gran Via, 41'gko. 2'gn. bl-zitza (17.925, 17.926 ta 17.927 ufutizkiñak) daukuz bazkidetzeko ta arpidetzeko txartelak. Bertara jo.

FOTO - OJANGUREN

Euzkadi'ko mendijak.—Lenengo agiri dan galufa Bedaritzandi da ta an atzian gurutzeak ikutizen daua. Igotz-m'ndi.

Espanar gudako izparak-eta

Erepublikararak Villaharta'ren gain eta Espiel'en aurrez-aurre

Arerioari ainbat izkillu (arma) artu yakoz.-Naste eta zarata ugari paxisten artean.-Villanueva eta Argecilla artu ondoen. Galizia'n paxistak egin dituezan barabaskeriak.-Guda oin guztietan azkatasun zaleak auñera.-Beste izparak.

ESPAÑA BARENEAN ESQUIVEL VILLARTA TA PENARROYA NOZ JAUSIKO ERKALDAREN ESKUETAN

Andujar.—Cordoba'ko guda-zinetan arri-
Megun ihaz pozgarik izan ziran.
Alde batetik Alcomorocosa'runtz ta be-
sietik Penarroya'runtz duaz erkaldaren lau
gudaloro-ari.

Suagariak suagatu egin eben Peña-
roya ta ofeik uriko gudako-okiak suagatu
ostan Penarroya'runtz uriori biera maten
asi ziran erkaldaf ofeizko gudariak.

Espiel, Villarta ta Ovejo'runtz, be, ba
duaz erkaldafok.

Egunean baiño egunean indafgetuago da-
goz asaldariok. Toki batzuetan erkaldaren
praxi tusteko adore bage, iges egin eben

Aufeko egunean baiño amaf kilometru
suferrago dagoz.

Esquivel'tik sei kilometrorra dagoz erkal-
dara'k ta Villarta'tik iru kilometrorra da-
goz. Erkaldaren tiropean dago urioi.

Paxistek iges egindako asko aurkeztu di-
ra erkaldafengana.
Villarta, Esquivel ta Penarroya estren-
tzeke gogo bizitan dagoz erkaldafok eta
agintarien agindua artutakoan eurrundu, be,
egin egingo dabez.

ASTURIAS'KO GUDA OINETAN

Gijón.—Asturias aldean izpar jakinga
firik ez da izan. Guda-zinetan bare-bare
egon dira.

Pusildunak bakafik ez dira ixilik egon.
kanoi dunbadotsik, be, ez da entzuen izan
Bere biziko eguna izan zan atzokoa.
Paxisten gudontzirik, be, ez zan agertu
Asturias'ko itxas basteretan.

Atsedeen-eguna izan da erkaldaf gudari-
entzat. Joaldi bafiak gertetako, orain atse-
den beara egon, be, ba dago.

GALIZIA'N PAXISTAK EGIN DABE-
ZAN BARABASKERIAK

Valencia.—Paxistak Galizia'n egin dabe-

zan bafabaskerien izpar batzuk eldu dira
orain, be.

Izpar ofeik gizon jator ta entzutenso ba-
tek, Amerika'ra bere lagunek egin dautsen
eskutitz edo kartearen bidez jakin dira.

Karia ofetan jardun onetxez irakurten
dira:
"Asaldariok odol-otzez, biotz-gogofez,
basati-entzo jokatu dabe ta euron aurka
egozarrek taldeka erail dabez batzuetan.
Neure anai bat, be, erail dabe beste asko-
ren artean

Zenbat erailketa egin izango dabezan
zeuk kontuak atara. Neure eritxuan, Sa-
da'n ogetasapi erail dabez. La Coruña'n
500 baiño gelaio erail dabez Abenduan,
"azp'jokatzera" alkukulu artuta 500 gizon
baiño gelaio garbitu ebezan."

Galizia guztian langile bat bizirik ez da
geratu. ezta erkaldaf edo efrrepublikanorik,
be, ta liberaletan, be, gitxi.

Amerika'ra iges egindakoel eurok jaso
beaf izango dabela Galizia dirantsoa.

INGELATERA ERKALDAF GOBER-
NUA'REN-ALDE

Londres.—"Foreign Office" batzakoak
Espania'ko erkaldaf Gobernuaren alde bi-
urten asi e'z-lira. Italia'ko Gobernuaren
joketari arpegia emoteko, Prantzia'ko ta
Rusia'ko Gobernuenkin bat egingo e'z-dau
ausago. Ingelaterak'koak.

GARAIPEN-IZPIAK AGERTZEN
ASI DIRA

Madrid.—Morata de Tajuna aldetik elkin
dautse oraingun paxistak. Joald-ekinal-
dia asteko asmoz barik, erkaldaren inda-
rak neurtezko asmoz asi dabe joaldi au-
sago. Auferarik egiterik ez dabe lortu
baña.

Ainbat gorpu geratu dira lufean eta len-
be, ainbo adoreaunta gozan-eta, orain
kukilduago egin da geratu izango dira.
La Coruña bitxibalean erkaldafok asi
dabazan joaldiok izan dira Madrid'go gu-
da-zinetako izparik jakingafien joaldi ofe-
tan erkaldafok Agintariak lortu gura ebe-
na, lortu eben.

Colmenareño ta Torrelodones alderuntz
kilometro biko auferakadea egin dabe. Las
Rozas'en eta El Pardo'n areriook esi bafu-
tuta lafi geratu dira ta Madrid'go urri ega-
letako exedietan dabazan gud-okiak, be,
atzeratu beara izango dabe ufean.

Guadalajara.—Iparaldean p'itink-pitinka
aufera duaz. Arañegun Jadrake ta Ar-
gecilla ondoan dagoz Villanueva uritxo
artu eben Almadrones'tik ufean dago.

Jadrake ta Algorta bitartea eta Mira-
bueno ingurua erkaldafen merde noz jau-
siko dago.

Latet'bañaka garaipenez gainera, erbe-
tean lortzen asi garrak, asko postu ta
adoretzen gaitue.

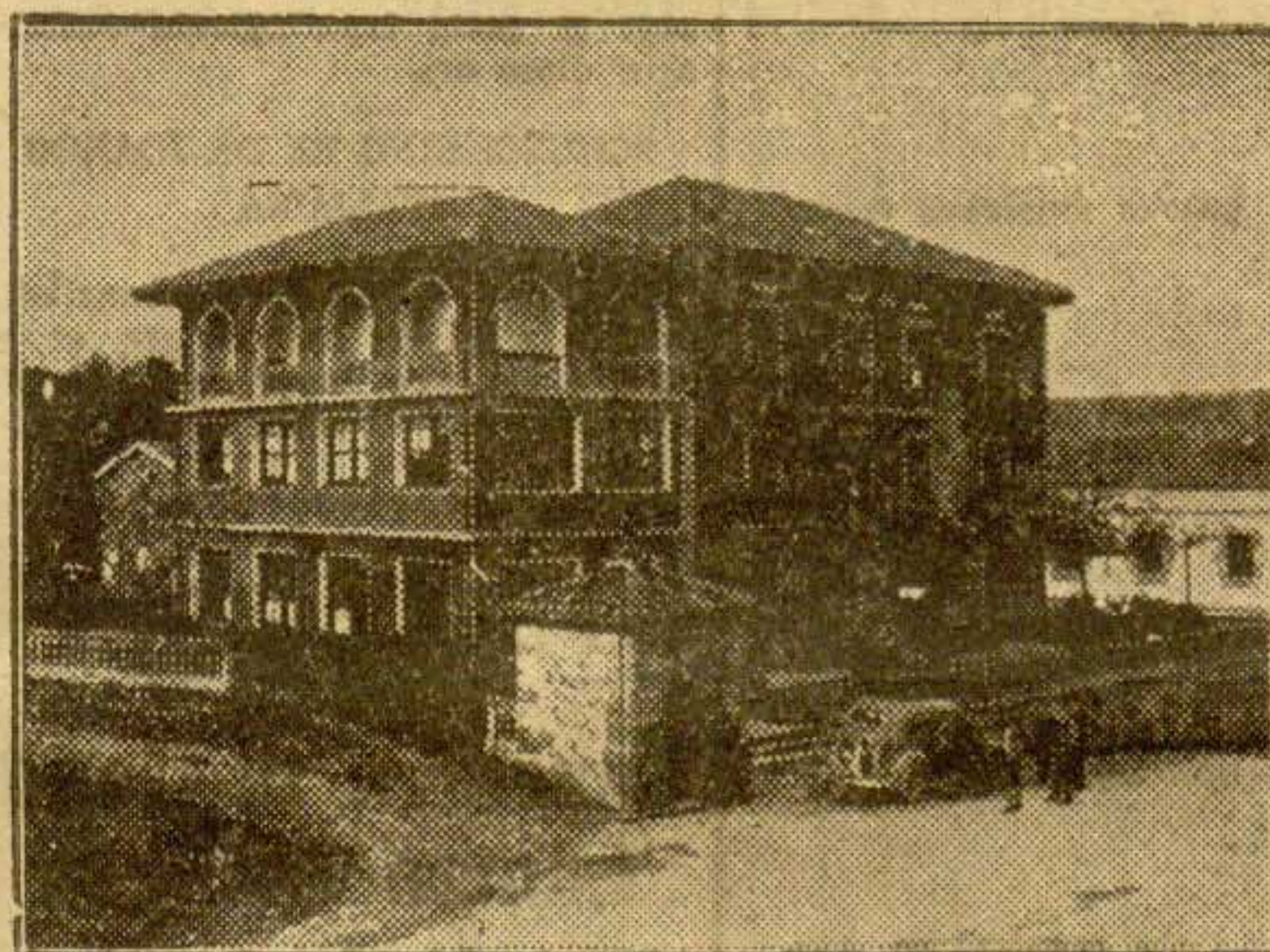
O'ndinokafien azkenengo ostikada ta zo-
finak ez dabez emon asaldariok eta eraso
zakaf ta b'ziak asiko dabez.

Zain eta adi egon beara da.

MONITOR.

GUDA - AURREAN

Gure emakumien lanak.-Bonba artean zaurituei begira.-Urkiola eta Durango'ko osategietan.

GORA GAIXO ZAIN ETA OSA-
LARI BIOTZ-ZABALAK

Gaizozaineme biotz-zabalak eta osalari
adoretuak badakite zer dan paxistafien
basatikeria. Badakite zer dan, ilter espe-
teratu dituztenen aiots ga'atza ta zauri-
aren gordina. Badakite zaurituen samin eta
erospena zer dan. Eta norik ez daki po-
xistafok zer liran? Odolez gofutu dituzte
mendak eta uriak, ondandendia edatu baste
guztieta, negafa begiratu guztia.

Gaizozain eta osalari biotz-zabalak di-
tugu goratuen. Etengabeko lanari lotu
dizkiole euren buruak. lan astunari, lan
neketuari. Gora zuek! Zorion, zuei, baru
barutiko zorionik sutsuen!

Zauriari odol daron lekuan, an ditu-
gu buru ta biotz; negafa ta ituna dan to-
kian, antxe euren biotz-zabalak. Gogoa
izango zaituzte Euzkadi'k. Beti zaituzte
goratuen zuen aberiak eta beti eskertu-
ren etzuketok.

"TABIRA'N EZ DAGO GOR-
DELEKURIK!"

Durango'koa degu oraindik gogoa. Norik
azu? Norik auzi ango ondandendia? Norik
baretu odolaren beroa?

Tabira'n bertan jaso degu negar-ituna.
Eta bertan jaso degu itun-erantzuna ere.
Tabira'n ez dago gordelekuri, ez dago
babesik, ez dago efrujiorik. Aizak ufa-
ka, latio artean paxistafien egazkin anke-
fen beltza agertzen dagan, tabiratafak ez
dakite non gorde euren buruak. Estu ta
lafi, ez baterako ta ez basterako, asko ta
asko kale gofian il dira. Kale gofian ira-
kinez nabari degu ildakoen odola. Eta kol-
koan gorde ezinez, oraindik lufumetan da-
gon ildakoen odol gofial irakinda. gale-
ra auzte dagu: Noiz egingo dituzte Ta-
bira'n gordelekuok?

Berandu bedere, lanean asi dirala jakin
deu.

Ba da beafik ere.

SUAGA ETA BONBAZ
INGURATUTA

Amerika jasan eta ilus: beara dau orain-
go gafa zital eta gogofean, Otxandiano
zafak.

Guda asieran paxistak lenengo zigofez
josi ebena, eta arañegun bafien bafi, len
añako burdin eurias jazartu ebena, etxe
guztietan señale eta zauri, etxe apartu eta
belfu jausirik agertzen daga.

Ala ta guzti be gexofeila dago urri ofe-
tan. ez tu ez bonbaen bildur izan gabe, an-
txen ari dira lanean eizon azka'ak, osa-
lari ta gexozafak. Egunotan, 366 laun
zauritu baño geyago artu eta zaindu ditue

EGAZKINEN TIROPEAN

Gexotegi ofetan ariñak arin osaketa egin
ondoren, nai ta ezko, zauriturik asko be-
te gexotze batzuetara alik lastefen. Os-
teratzean, bein beheko osaketa ezerezan

izkirlakafien urri ta bide, lagun eta beifai
tiroz josi beafez amofu biziri ari ba dira.
Baña zaurituz batetako beifaiak, ganean
dabilkioezan egazkinen bildur barik, afia-
kuari bular emonaz. euren zeregin gora-
fafia beheko dabe.

BEGIKO JARDUNA

Osaketa-arazoetan zintzo jokatu dabe
gudari ez diranak, be: egia egiaz zof,
begiko izan yaku efitafien jardunoi. Zor-
notza'n lenengo, ta Basurto'ko, San Luis'
ko ta "El Sitio"ko zaurituetan gero be-
giamen eta ardura guztia zaindu ta osa-
gaitu ebezan. Egunotan gure zaurituetan
ez da egoterik ez atsedentik izan. Zauritu
efukafiakafien bakotzak bere aldetik egin
eiketan guztia egin dau.

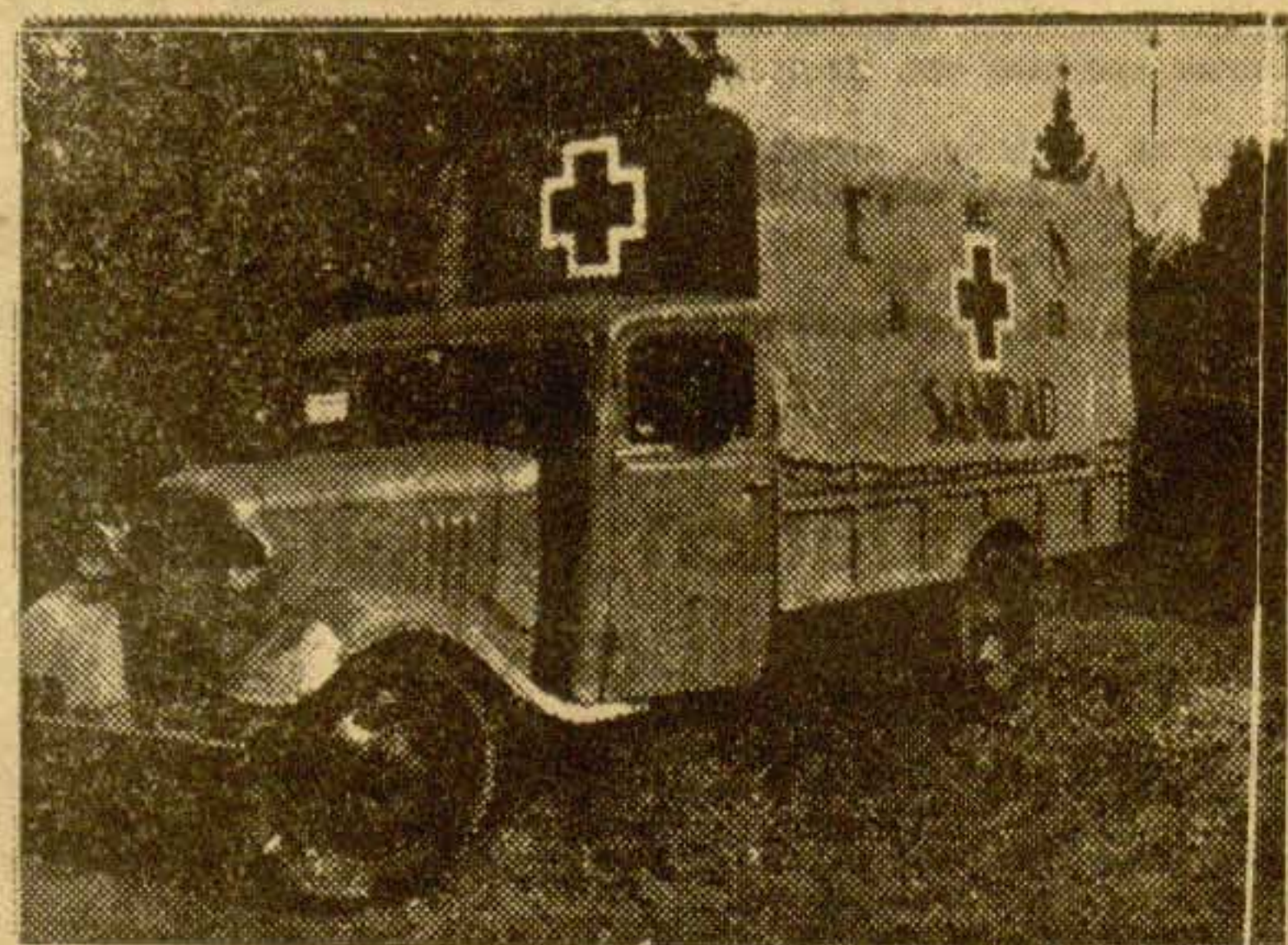
GURE JOKU IDEIA

Arierion jokabidea gofotografi yaku. Gu-
da tokiak, guda-oiñak jaza-ta atze-aldek-
efiak suagutzen dabez paxista ankefok.
Ofentzat ez dago gixatasun-legerik. Gi-
zatasuna galduta, gofotof izitututa, odol-
egafiz amofututa, alere antzo jokatzan
dabe gure arieriok.

Ori ez da jokabidea. Guk beste bide
batez jokatu nai dogu. Iñoren txarto-egi-
teak, ez dan norbere txarikerik zuzen-
tzen.

Gudea irabazteko bidea ori ez da gai-
fiera. Arierion lafegikeriak, irabazteko
itxaropen aundirik ez daukela adierasotin
dautsku.

Guk, ostera, ba-dakigu garaipena gu-
rea izango dana. Jafatu daigun asi do-
gun bide zuzenari.

Pelota

"KONSOMOL"-ALDEZ

Gaur, goizeko amaf eta erdietan, "Kon-
somol" gudontzi aldez, bi eskuko jokaldi
izango ditugu Euskalduna pelotatokian.
Azkenean ere Batzorde eratzailak begi-
zoli jokatu du ta pelota-zale guztien ede-
ta egn.

Ona emen pelotari ospetsuok:
Lenengo jokaldikoak — II'gn. Ubilla ta
Urzelai, Zabaleta ta Kortabiar'teren aur-
ka.

Bigafen jokaldikoak. — Kortz ta Eiza-
niz, Añien eta Juanito'ren aurka.

O'ra or gaur Euskalduna'k jokatu du
tuzten jokaldiak. Oaf dezakegunez, biak
dira ikusgarriak.

MUNGIA'KO PELOTA TOKIAN
Gaur, afatsaldeko lauretan, pelota-saiek

badute zer ikusi Mungia'n. Beti oi duk-
nez, gaur ere ikusgarrietako jokaldiak di-
tugu Bizka'ko urri polit ontan.

Norik ez ditu gogoa arako gelaio-
kuzko jokaldi txalogafiak, arako Ubilla
ta Malabia'ko Txikia auzer-aure ilustea.
Bi aldiz jokatuak dira auzerago. Eain az-
tu alakorik Gaur ere bai, Malabia'ko Txi-
kia ta Ubilla I auzer-aure izango dira.

Irugafenez dute gaur jokaldi ori. Amaitu
gabe Uzi zuten lenengo; Ubilla'k ira-
bazi guan bigafena, utsagatik irabazi, bai-
ña. Norik irabaziko du irugafena? Lortu-
ko ote du gernikafak lenagoko? Lakatu-
ko ote dio ofeialkorik malabia'fak?

Egunari belafi.

Ubilla I Malabia'ko Txikia'ren aurka

Ondoren, II'gn. Etxaniz eta Arimendi.
Sustafa ta Abolitiz'en aurka.

Mungia'n, afatsaldeko lauretan.

Gastia zutunik

Amaf ag'ndubak bitan diran jez, kis-
tat-bixikera osua be bitan daia esan
dagikugu.

Kistat-bixikera osua bitan daben bi-
ok oneixek dira: "Zintistu ta egin".
Bai, Josu-Kisto'k dirauskunari bayetza
amon, eta bayetz ori bste, agintzen
daukuna egin. Au dagikena kistat osu
osua da.

Banan artuko ba'jira baña, beñena
egitia dala esan-biariko geuke, bayetz
eran-aren, egiten ez dauan-arentzat,
otsen nagijarentzat ez da irabazkiri
eta, ez da onik ezar izango, bere gu-
raz eskutzik gelditu izan dalako, ne-
kale baño ez.

Josu-Kisto'k be donokirako bidea,
bide onetarako biar gebana esanaz ta
egiaz erakutsi euskun, esaten baño
egiten esko-be asti geyago igazita:
egiten inardubala be e'fien be inar-
dulen eban-eta, Angalik, auferauko
idazlanen, zifismen aldez sendotzia
azaldu neutzunian inarkuna, irakatsi,
eta gaur be berauxa, egitia inarkuna
afatu gura dautzut. Ez luze eretbi, eta
gitxiyago, abjasa sareku begizkutu
dautselako, txoritxuak egiten dabnik
egin, "gaitz-eretbi" eta alde. Ez dala
iraupentzaba bñg gaizkatuko eta au-
fera, atzenerako ba, sarjituten daben
onimena ez da iraupena baño ixaten
eta.

Zok gogo-ihafiz inarduteko astirik
geyen jay-gunian ixaten dozu, eta b'ar-
ba, alferen galdu be jayeguna egiten
dozu.

Asteguna astegun-giteko ixentau
yatzun jez jayeguna jal-egiteko ixen-
tau yatzu. Asteguna astegun ondo gon-

duiten dozu: au txalogafija dozu, j'ja-
yeguna be onan, jai eginda ondo gon-
duten et'at'ozu?

Jayegunetan egikixunik ez, eta go-
gait-egin eta nalkoluta dirala esaten
daben gaste bat baño geyago, ainbat
ezagutzen dodez. j'zu be onetarikua
ete-zara? Eta onetarikua etzariala be,
ez eta dautsazu zeure zifismenari ja-
yegunian inarkun-gaimel gitxiyegi ez-
arten, eta beraugatik, zeuran zifisme-
neko argia intzungi dadin afiskua
jafi?

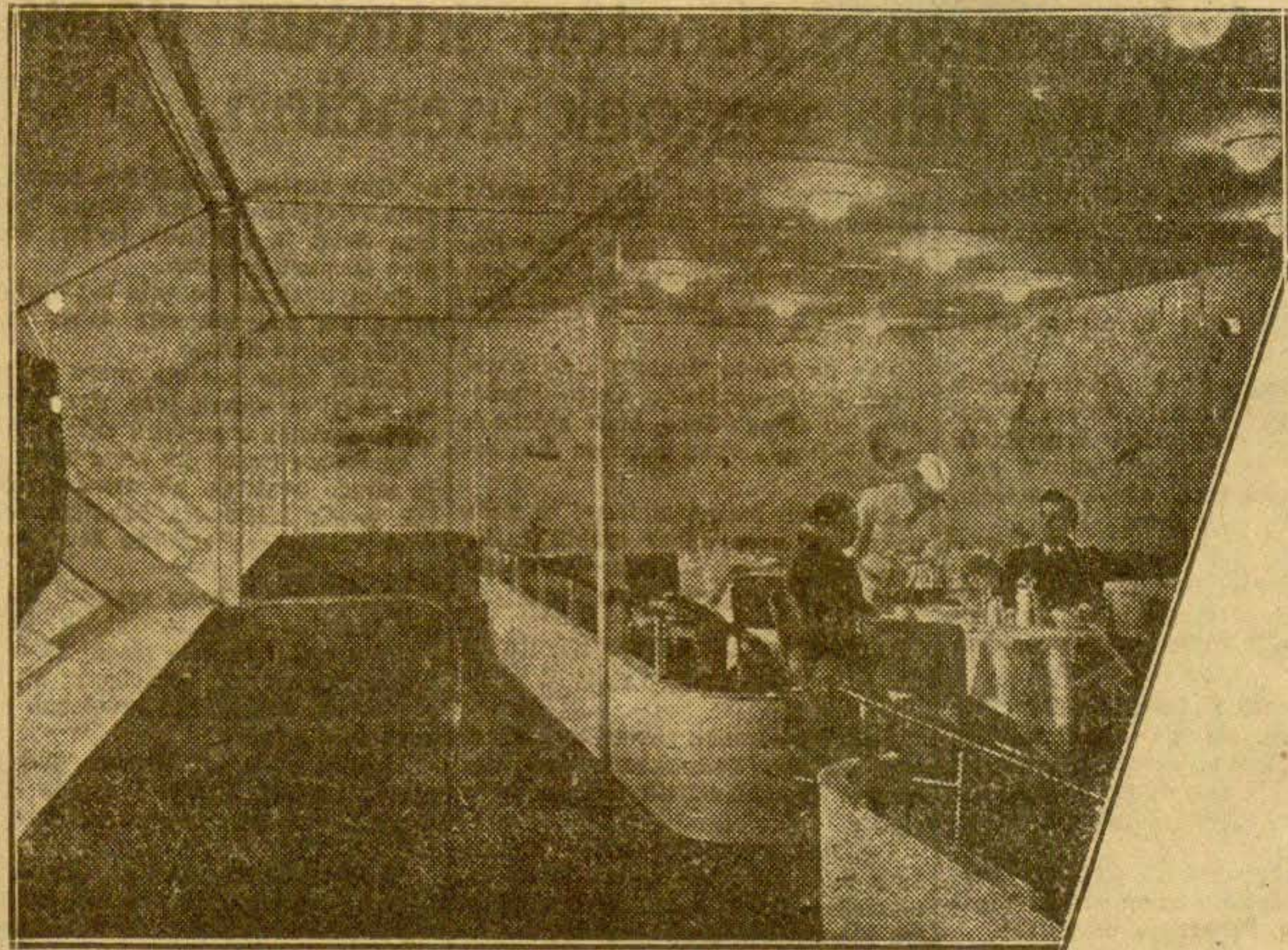
Jayeguna iru atal egiten ikasi egi-
xu, eta gogatu-barik, bata zifismena-
ri biar dauan inarku-za'mela ezafita
bixiko zara, beraz, zutunik.

Jayeguneko iru atalok oneixek do-
zuz: Jauretxegun: etxe-egun: atsedeen
-egun. Iruruk nik eza'duko dautzuda-
zan eraz gondu ta betetan ba'dozuz,
gogait-egi-rik, alarba, gura dozun
be'e'aste ez dozula-ta, zeure buruba
obaututen, oagututen, orinduten igafi be
barik igaziko yatzu, eta zeu lako asko
dala, zure urija, basurijs gaste edef,
txukun, bikañez, batez-be onex zu'unik
diran'z gonburuz Euzkadi gure Abe-
rija basterik ez lako bikaña izango da,
ixen utzez ez, egite betez baño.

Gastiak orain dirana, aldi gitxi br-
ru, urijak eta basurijak be izango dira
eta urijak eta basurijak dirana Abe-
rijak be izan-biaf.

Zutunik ba, gastia, jayegunak Jaun-
-egun eginda, eta ofetarako lenengo ta
beñen jayeguna Jauretxegun egixu.

MONITOR.

Gaur-eguneko egazkinak itzelak dira gero izan be; emen ikusten dozuben jator'lori Londres-El Cabo'ra
mtera-aurera egiten dab'n egazkin andijarena da. Oba lit'ake egazki n gusitak ofetarako epinak ba'u-
txaz, gaur z'orlitzaf'z ikusten doguzan gauzetarako baño.

